

systemet, har væsentligst været af Hensyn til Byerne, thi for Landets Vedkommende er jeg aldeles ikke bange. Det er min Overbevisning, at man kan indføre en Skat, med Hensyn til hvilken det ikke overlades til administrative Bestemmelser, men der i selve Lovten tages saadanne Forholdsregler, at man undgaaer Farene ved, at saa saa noigtig kunne beregne deres Indtægt paa Landet. Jeg har oftere besværet de ærede Medlemmer med Bemærkninger om, at man af Mangel paa Andet maa tie til Hartkornet for at finde Indtægten. Jeg har drevet derpaa og holdt paa, at man optog det i Lovten, og jeg har havt den Tilfredsstillelse at see, at Ministeriet, hvergang disse Love skulde gennemføres, har været nødsaget til at give Instrux til at opretholde dette Princip som det eneste gennemførlige omkring i Landet, hvor man ikke har correcte Beregninger. Det er en Selvfølge, at naar vedkommende Person er istand til at opgjøre sit Regnskab noigtig, saa kan Skatteansættelsen efter Selvangivelse benyttes som for enhver anden Mand, men naar man ikke kan benytte Selvangivelse, saa er det det eneste Naturlige og Rigtige, at man benytter sig af en saa fortrinlig Værdimaaler, som Hartkornet i de forskjellige Egne omkring i Landet er. (En Stemme: Hør!) Ja, de ærede Medlemmer sig: Hør, men de ærede Medlemmer maa vel forståae, at dette ingenlunde udelukker, at Hartkornet ansættes forskjelligt paa de forskjellige Steder i Landet; der maa være et Maximum og et Minimum, og det kan da nærmere bestemmes, hvad man kan ansee som Værdi for Hartkornet paadet enkelte Sted; men at man maa gaae denne Vej, har i Virkeligheden den praktiske Erfaring vist; hvorledes man har vendt og dreiet det, saa er man altid kommen derhen til, at man har anslaaet Værdien af en Tønde Hartkorn, og efterat Gjælden, der tynger, er fradragen, eller anden Indtægt tillagt, har man derefter beregnet Personens Skatteindtægt. Vil man altsaa gaae den Vej, saa kan der ikke være nogen overordenlig stor Fare derved, men jeg skal isvrigt ikke gjøre nogen stærk Indvending imod, at man gaaer den Mellemvej, der her er anviist, dersom det skulde tiltale Forsamlingen. Endnu

skal jeg tillade mig at gjøre det Udvalg, som muligt bliver nedsat, opmærksomt paa et enkelt Punkt, idet jeg isvrigt ikke indlader mig paa Lovudkastets Enkeltheder. Skjøndt Lovforslaget har bestræbt sig for, at Ingen skal kunne slippe fri for Skat, saa har det paa enkelte Steder vist sig, at betydelige Indtægter stundom ikke kunne rammes. Det hændte saaledes under den sidst vedtagne Skattelov, at en Lehnbesidderinde døde kort før den Dag, da Lovten træder i Virksomhed, eller rettere lader Skattepligten indtræde, — i dette Udcast er 1ste April 1869 sat. Idet nu Ansættelsen skal foregaae, har man en ny Besidder, som paa den Tid, da Skattepligten indtræder, er i Besiddelse af alle de meget betydelige Eiendomme, der indbringe stor Indtægt, og som paa flere Steder omfatte Størstedelen af en Commune, og ved Siden deraf er der kun mindre betydelige Eiendomme. Hvorledes skulde man nu ramme disse store Eiendomme? Vedkommende nye Besidder kan erklære: „Jeg har ingen Indtægt havt af alle disse Eiendomme, jeg havde en lille Gaard, som gav ringe Indtægt, og levede under beskedne Forhold, og jeg kan derfor ikke betale Skat af disse store Eiendomme; vedkommende Person, som har havt disse Indtægter, er død, og Formuen er først nu gaaet over til mig.“ Jeg vilde gjerne høre, hvorledes den høitagtede Finansminister betragter Sagen, dersom han skulde have havt et saadant Tilfælde for sig. Der er kommet enkelte andre Tilfælde til min Kundskab, som ikke have været i den Grad alvorlige og byrdefulde for Communen som det nævnte, men der har dog været adskillige, som have været af lignende Vækkelse. Hvorledes har man hjulpet sig under saadanne Forhold? Det er ganske vist, at med det tidligere Contingentsystem kunde man komme dertil, at en Commune vilde blive ramt ganske overordenlig haardt, naar saaledes store Indtægter forsvandt ved Fordelingen. Og der kunde endnu efter dette Udcast være enkelte Amter, hvor der er en meget stor Besiddelse, som kunde blive ramt overordenligt haardt ved Fordelingen, hvis en stor Eiendom ikke kunde beskattes i et saadant Tilfælde. Jeg vilde gjerne henstille til nærmere Overbetelse, dersom man overhovedet